سیاست روز

• **صاحب امتیاز:** علی یوسف‌پور • **مدیر مسئول:** محمد پیرعلی • **سردبیر:** محمد صفری • **دبیر شورای سیاست‌گذاری:** حسن اختری
• **رویکرد:** مائده شیرپور • **فرادید:** قاسم غفوری • **دیپلماسی:** هدی دهقان بذرافشان • **معیشت:** سارا علیاری • **زیست بوم:** محسن رجبی • **سایت:** سید مهدی لنکرانی • **ترجمه:** حسین ارجلو • **عکاس:** ثنا صفری - فرجاد جولانی
• **سازمان آگهی‌ها:** ۸۸۰۰۶۹۶۹ • **چاپ:** کارگر ۶۶۸۱۷۳۱۶ • **نشانی:** میدان فاطمی، بالاتر از میدان گلها، خیابان شهید جهان‌آرا، کوچه بابک، پلاک ۱۶ • **تلفن:** ۶-۸۸۰۱۳۸۷۰ • **نمابر:** ۸۸۰۰۷۵۷۵ • **کدپستی:** ۱۴۳۸۶۳۴۸۷۱ • **شاپا:** ۳۹۴۷ - ۲۰۰۸

اسلاملو:

دچار غرب‌زدگی مفرط در سینما شده‌ایم!

پدیده «سلبریتی» یکی از سوغات‌های شوم سینمای غرب است

میز منتقد

کارگردان سینما و کارشناس‌فرهنگی درپی انتقاد افکارعمومی از چالشی به نام «سلبریتی‌ها» گفت: پدیده «سلبریتی» یکی از سوغات‌های شوم سینمای غرب است؛ سینمای غرب اگر ۵ کلیت داشته باشد یکی از آن‌ها همین پدیده است؛ مهد سلبریتی‌ها غرب است و زندگی‌های‌شان سرشار از لهو و لعب!

محمدرضا اسلاملو افزود: این جور پدیده‌ها نشأت گرفته از «غفلت» است و بس! بنده معتقدم ما در سینمای کشورمان باید اصول دیگری را ترسیم کنیم. ما باید مانیفست و اساسنامه جدی و روشنی برای سینمای مان داشته باشیم. همانطور که بعد از انقلاب شکوهمند اسلامی قانون اساسی خودمان را نوشتیم باید در سینما و حوزه فرهنگ هم براساس اهداف و آرمان‌های کشور مانیفستی تعیین کنیم و از تقلید و کپی برداری نعل به نعل و کورکورانه دست برداریم.

این فارغ‌التحصیل فیلم و تلویزیون از کالج ارتباطات دانشگاه تگزاس آمریکا ادامه داد: من نمی‌دانم چرا چشم ما دنبال این است که در سینمای غرب چه اتفاقی می‌افتد تا ما هم از روی آن‌ها دنبال کنیم؟ ما باید قانون سینمای خودمان را بنویسیم؛ ما نباید فراموش کنیم که انقلاب ما انفجار نور بود. ما نباید فراموش کنیم که انقلاب ما انقلابی توحیدی است و باید در همه حوزه‌ها از منظر توحیدی کارهای مان را پیش ببریم. بعد از این همه سال که از انقلاب اسلامی می‌گذرد تعریف ما از سینما کجاست؟ مانیفست این سینما کجاست؟

کارگردان فیلم سینمایی «شهابی از جنس نور» با انتقاد شدید از برخی مدیران سینمایی و دست اندرکاران جشنواره‌ها اظهار داشت: برخی آقایان ابراز می‌کنند که ما نمی‌خواهیم از سینمای دنیا عقب بمانیم، شما از چه چیزی نمی‌خواهید عقب بمانید؟ چرا شما متوجه نیستید که غربی‌ها باید دنبال ما بیایند، نه اینکه ما دنباله‌روی آن‌ها شویم؟

اسلاملو در همین راستا اظهار داشت: بنده معتقدم آب از سرچشمه گل‌آلود است و اگر امروز سلبریتی‌ها به خودشان اجازه هر کاری و هر اظهارنظری را می‌دهند به این دلیل است که ما در سیستم مدیریتی به شدت دچار مشکل و ایراد هستیم و آن‌ها حتی نمی‌دانند سینما چیست؟ ما دچار نوعی غرب‌زدگی مفرط در سینمای کشور شده‌ایم.

وی تصریح کرد: مسئولان ناظر بر عملکرد دستگاه‌های فرهنگی کشور باید هرچه سریع‌تر نسبت به این مسأله ورود کنند و جلوی اتفاقاتی که در حوزه مدیریت فرهنگی و سینمایی کشور می‌افتد را بگیرند. خدای متعال به ما نعمت بزرگ انقلاب اسلامی را داد اما ما هنوز هیچ مانیفستی برای سینمای انقلابی ننوشته‌ایم. این ۲-۳ مدیر اخیر سینمای کشور برای سینما چه کردند؟ آقایان ول کنید و بروید دیگر!

اسلاملو در خاتمه این گفتگو افزود: چرا هیچ نظارتی در سینما وجود ندارد؟ چرا مسئولان ناظر متوجه نمی‌شوند که وقتی مانیفست در سینما وجود ندارد این پدیده اظهارنظر سلبریتی‌ها کمترین اتفاقی است که رخ می‌دهد و اگر جلوی آن گرفته نشود ما شاهد اتفاقات بدتر هم در سینما خواهیم بود. همه ما باید بدانیم و آگاه باشیم که اگر برای سینما مانیفست روشن داشته باشیم همه دنیا جلوی ما زانو خواهند زد.

سینماپرس

گالری آریانا تذکر گرفت؛

بررسی کپی‌کاری تهمینه میلانی منوط به شکایت شاکی

نگارخانه

شورای نظارت و ارزیابی فعالیت نگارخانه‌ها به دلیل بررسی تخلف گالری آریانا و مسایل مربوط به نمایشگاه «آن دیگری» از آثار تهیمنه میلانی، جلسه گذاشت و در این مورد تصمیماتی اتخاذ کرد.

شورای نظارت و ارزیابی فعالیت نگارخانه‌ها با حضور هادی مظفری مدیرکل هنرهای تجسمی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، اردشیر میرمنگره معاون هنری اداره کل هنرهای تجسمی، جمشید حقیقت‌شناس نقاش، محسن ناصریان نقاش، جمال عرب‌زاده نقاش، مژگان قدوسی نقاش و گالری‌دار، الهه جواهری گالری‌دار و فروغ رستم‌زاده مسئول امور نگارخانه‌های اداره کل هنرهای تجسمی، در اداره کل هنرهای تجسمی برگزار شد.

با استناد به ماده ۱۰ فصل سوم آیین‌نامه صدور اجازه تأسیس، انحلال و نظارت بر فعالیت نگارخانه‌ها مصوب ۷۹/۱۱/۲۳ پس از بازبینی آثار به نمایش درآمده نمایشگاه «آن دیگری» از تاریخ ۷ لغایت ۹ اردیبهشت ۹۸ در گالری آریانا، اعلام کرد که این مجموعه از منظر هنرهای تجسمی قابل تأمل نیست و صرفاً جستارهای شخصی در این حیطه است.

شورا درباره کپی بودن آثار نمایشگاه «آن دیگری» مستفاد از ماده ۲ قانون آیین دادرسی مدنی، درخصوص داشتن سمت برای شاکی، تصمیم‌گیری را منوط به شکایت شاکی خصوصی و صاحب اثر دانست و در مورد نحوه فعالیت گالری آریانا اعلام کرد که مدیر گالری آریانا، قواعد حرفه‌ای را در تشخیص اصالت و کیفیت آثار به درستی انجام نداده و رعایت نکرده است و به دلیل عدم دقت و سهل‌انگاری در انتخاب آثار در وهله نخست با توجه به سابقه پیشین گالری، با رعایت تخفیف، تذکر کتبی به وی داده و در پرونده گالری مذکور درج خواهد شد.

در پایان شورای نظارت و ارزیابی فعالیت نگارخانه‌ها از مدیران گالری‌ها درخواست کرد تا در تشخیص اصالت و کیفیت آثار، قواعد حرفه‌ای و هنری را رعایت و دقت عمل بیشتری به کار ببرند زیرا که تأثیر یک بی‌دقتی و اشتباه، بازخوردهایی را از جمله بی‌اعتمادی جامعه هنری به یک گالری خاص و حاشیه‌سازی در عرصه هنرهای تجسمی را درپی خواهد داشت.

آغاز نمایشگاه قرآن از ۲۱ اردیبهشت

گزارش رسانه

معاون قرآن و عترت وزیر ارشاد نوید داد تا دور بیست و هفتم نمایشگاه بین‌المللی قرآن، ملی‌تر و بین‌المللی‌تر از سال گذشته برگزار شود.

عبدالهادی فقهی‌زاده در نشست خبری سی و هفتمین دوره نمایشگاه بین‌المللی قرآن، گفت: چند روزی است که نمایشگاه کتاب در سی‌و دومین دوره خود به اتمام رسیده است و همکارانم در معاونت قرآنی هم‌اکنون در حال فراهم آوردن مقدمات برپایی نمایشگاه بین‌المللی قرآن‌کریم هستند.

وی ضمن یادآوری این نکته که ۱۳۰ ساعت زمان برای طراحی و حضور جدی در بخش‌های مختلف نمایشگاه صرف شده است، گفت: نمایشگاه قرآن با شعار "قرآن، معنای زندگی" فعالیت خود را از شنبه ۲۱ اردیبهشت آغاز خواهد کرد و به مدت دو هفته یعنی تا شب‌های قدر ادامه خواهد داشت. شورای سیاست‌گذاری نمایشگاه باحضور نخبگان و چهره‌های برتر قرآنی این شعار را انتخاب کردند.

معاون قرآن و عترت وزارت فرهنگ ارشاد اسلامی ادامه داد: نکته دیگری که در بیست‌و هفتمین دوره صورت گرفته است، تلاش در جهت گسترش کیفی موضوعات و محورهای نمایشگاه بوده است. امیدواریم نمودهای گوناگونی از گسترش کیفی ابعاد نمایشگاه به سمع و نظر علاقه‌مندان به ساحت مقدس قرآن برسد. تلاش دوستان در مدیریت‌های گوناگون این بوده که تحول‌گرایی را به منصه ظهور برسانیم.

وی افزود: از ۷۰۰ برنامه که از طریق فراخوان‌ها به دست ما رسیده، ۱۰۰ برنامه پس از پالایش در این دوره اجرایی خواهد شد. دبیرخانه دائمی نمایشگاه نیز دایر شده است که بخش عمده فعالیت‌های نمایشگاه در آن تصمیم‌گیری می‌شود.

فقهی‌زاده تاکید کرد: امسال به تحول‌گرایی در بخش‌های مختلف نمایشگاه، نگاه ویژه‌ای شده است به‌ویژه در استفاده از ابزارهای نوین؛ برای اینکه بتوانیم مفاهیم قرآن در زندگی مردم راه یابد. همچنین تلاش کردیم با برگزاری جشنواره‌ها و سمینارهای گوناگون، رویکرد جدیدی در نمایشگاه امسال رقم بزنیم.

وی یکی دیگر از اقدامات معاونت قرآن و عترت در برگزاری نمایشگاه قرآن را مشارکت‌جویی با دیگر نهادهای فرهنگی و ملی دانست و نوید این را داد که نمایشگاه بین‌المللی قرآن ملی‌تر و بین‌المللی‌تر از سال گذشته برگزار شود. یقیناً این دوره الکترونیکی‌تر از گذشته خواهد بود.

کافه کتاب

«ناگرا» بار دیگر به صدا درآمد

کتاب «ناگرا» شامل خاطرات مجید جیران پورخامنه از خبرنگاران جنگ حاضر در هشت سال دفاع مقدس به کوشش زهره میرباقری روانه بازار کتاب شد.

مجید جیران پورخامنه که نخستین خبرنگار و گزارشگر رادیو در سپاه پاسداران انقلاب اسلامی بوده است در این کتاب خاطرات خود را روایت کرده است. کتاب در فصل نخست خود پس از گذران نسبتاً سریع دوران کودکی و نوجوانی راوی به فصل سفر او به ایالات متحده آمریکا و شرح سفر پرماجرای یک جوان ایرانی در سال‌های پیش از انقلاب اسلامی به این کشور را روایت می‌کند.

کتاب در ادامه شرحی است از تحصیل و بازگشت پورخامنه به ایران و فعالیت به عنوان خبرنگار در جبهه‌های جنگ. این کتاب را انتشارات روایت فتح با قیمت ۲۳ هزار تومان منتشر کرده است.

جعبه جادو

بنیامین بهادری مجری شبکه سه شد

سیمای رسانه ملی ویژه‌برنامه‌های متفاوتی را برای لحظات افطار روزه‌داران ماه میهمانی خدا تدارک دیده است.

شبکه سه سیما برنامه‌ای را با عنوان «ماه ماه» و اجرای بنیامین بهادری خواننده پاپ کشور آماده پخش کرده است. این برنامه قرار است ساعتی پیش از اذان مغرب روزه‌داران را همراهی کند.

ویژه برنامه افطار شبکه یک با نام «دعوت» از ساعت ۱۹:۳۰ روی آنتن می‌رود. شبکه دو سیما هم برنامه «هزار راه نرفته» را برای ساعات منتهی به افطار در کنداکتور پخش دارد. شبکه چهار سیما نیز پیش از افطار برنامه «معنای زندگی» را با اجرای محمدتقی موحدابطحی برای مخاطبان خود پخش خواهد کرد. برنامه «شهر عزیز» برنامه مناسبتی ماه رمضان شبکه پنج است که از مشهد مقدس به روی آنتن می‌رود.

زیست بوم

سه‌شنبه | ۱۷ اردیبهشت ۱۳۹۸ | شماره ۵۰۱۵

اذان ظهر: ۱۳:۰۰ اذان مغرب: ۲۰:۱۵ اذان صبح فردا: ۴:۳۱ طلوع آفتاب فردا: ۶:۰۶

پیامبر اکرم صلی‌الله علیه وآله:
ما قومی هستیم که تا گرسنه نشویم غذا نمی‌خوریم
و تا سیر نشده‌ایم دست از غذا می‌کشیم.
طب النبی، ص ۳

ننجون

تک مضراب

کار بزرگ ممنوع آقای جهانگیری

این‌بار هم زدیم و دیگر نمی‌زنیم. اگر دیدید یکبار دیگر زدیم دستور بدهید قلم دستمان را بشکنند. این‌بار لازم بود بزنیم اگر نمی‌زدیم رودل می‌کردیم. رودل هم عوارض پیچیده خودش را دارد که شرح آن در این مقال نمی‌گنجد. یعنی در هیچ مقال دیگری هم جا نمی‌شود. اگر نمی‌زدیم آن وقت شما جواب رودل ما را می‌دادید؟

برادر جهانگیری: کتاب یکی از مهمترین ابزارهای فرهنگی است که همواره مورد توجه حکومت‌ها و مردم بوده است.

ننجون: به خصوص کتاب‌های "حسنی نگو بلا بگو" و "با کفش روی فرش مردم نرو" و "رازهای زیبایی" که خیلی کتاب‌های مفیدی به شمار می‌روند.

امیدوار هستیم در جهت ترویج فرهنگ کتابخوانی پیش رویم.

ننجون: فعلا که در هر جهت راه رفتید به جایی نرسیدیم و امیدواریم این‌بار برعکس جهت ترویج کتابخوانی راه بروید شاید به جایی رسیدیم.

نمایشگاه کتاب فقط برای فروش کتاب نیست، بلکه محلی است برای ترویج کتابخوانی ...

ننجون: و عرضه مستقیم سیب زمینی سرخ شده و نوشابه.

خوشبختانه جناب آقای وزیر اعلام کردند امسال بازدید مردم خصوصاً نسل جوان بسیار قابل توجه بوده است.

ننجون: به هر حال جناب آقای وزیر آمار دادن را هم از شما یاد گرفته‌اند.

در این میان عده‌ای ارز ۴۲۰۰ تومانی دریافت کرده، کاغذ وارد کرده و در آن شبکه‌ای که وزارت ارشاد در نظر داشت آن را توزیع نکردند.

ننجون: با عرض معذرت ارز را از کجا گرفتند؟

وزارت صنعت باید وقت بگذارند مدیران مناسبی را منصوب کند.

ننجون: مثل شما که وقت گذاشتید وزیر صنعت مناسب منصوب کردید.

شاید مجبور شویم در برخی کالاها به سمت سهمیه‌بندی و کوپنی شدن پیش برویم.

ننجون: "شاید" همان "قطعا" است اسحاق جان؟

این نظری است که در دولت و خارج از دولت طرفدار دارد.

ننجون: در هونولولو و میانمار هم طرفدار دارد ولی خب شما تواضع می‌کنید و نمی‌گویید.

ما باید به زودی تصمیمی بگیریم که آینده کشور را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

ننجون: خدا به خیر بگذراند هر بار شما می‌خواهید کارهای بزرگ بکنید تن و بدن ما می‌لرزد.

در حاشیه

معاون وزارت آموزش و پرورش:

آقای "زیباکلام" جایزه صلح نوبل را نروژ می‌دهد نه سوئد؛ حالا درِ کجا را گل بگیریم؟

معاون وزارت آموزش و پرورش در واکنش به فیلمی که از صادق زیباکلام منتشر شده است، گفت: اگر هم‌اکنون به مدارس بیایید، دانش‌آموزان می‌دانند که جایزه صلح نوبل توسط کشور نروژ اعطا می‌شود نه سوئد؛ آقای زیباکلام کجا را گل بگیریم شما بفرمایید ما اقدام کنیم!

علی الهیار ترکمن در واکنش به اظهارات صادق زیباکلام اظهارکرد: در آستانه هفته معلم فیلمی از آقای زیباکلام منتشر شد که او در این فیلم سوالی از دانشجویانش می‌پرسد و چون نمی‌توانند جواب بدهند می‌گوید "درِ آموزش و پرورشی که به شما دیپلم داد را گل بگیرند"؛ حالا با اینکه این ماجرا چگونه در کلاس فیلمبرداری شده و با چه هدفی آن را منتشر کرده‌اند، کاری ندارم.

وی افزود: آقای زیباکلام به عنوان فردی که سال‌هاست عضو هیئت علمی دانشگاه هستند، در علوم سیاسی و روابط بین‌الملل مطالعات گسترده‌ای دارند و در خارج از کشور تحصیل کرده‌اند، به جامعه فرهنگیان پاسخ دهند، چگونه با تمام سوابق علمی نمی‌دانست جایزه صلح نوبل توسط کشور نروژ اعطا می‌شود نه کشور سوئد؟! (اشاره الهیار به نامه صادق زیباکلام به سفیر سوئد و درخواست وی برای اعطای جایزه صلح نوبل به علی مطهری است)."

معاون برنامه‌ریزی و توسعه منابع وزارت آموزش وپرورش گفت: آقای زیباکلام باید پاسخ بدهد که حالا باید درِ کجا را گل گرفت؟ شما عضو برجسته هیئت علمی دانشگاه چطور این مسئله را نمی‌دانستید؟!

الهیار با اشاره به اینکه بنده به عنوان یک آموزش و پرورشی به آقای زیباکلام می‌گویم که اگر هم‌اکنون به مدارس ما بیایید، دانش‌آموزان می‌دانند که جایزه صلح نوبل توسط کشور نروژ اعطا می‌شود نه سوئد عنوان کرد: آقای دکتر کجا را گل بگیریم شما بفرمایید ما اقدام کنیم! وی ادامه داد: می‌پذیرم کیفیت آموزش در مدارس مشکل دارد اما یک نمونه را نمی‌توان به کل آموزش و پرورش تعمیم داد و بحث ما این است اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها از صحبت‌های پوپولیستی و عوام‌فریبانه دور شوند.

نگاهی تاریخی آیینی به سبک زندگی ایرانیان در ماه مبارک رمضان

لزوم بازنگری در «سبک زندگی رمضان»

محمدمهدی سلامی‌پوریان

سبک زندگی

واقعیت آن است که سبک زندگی فعلیِ ایرانی‌ها، خصوصاً متأثر از سبک زندگی مدرن، تناسبی با شب‌زنده‌داریِ ماه رمضان نداشته و تقریباً بسیاری از مؤلفه‌های سیاسی و اجتماعیِ کشور همچون ساعات کاری مراکز دولتی و... تناسبی با این موضوع ندارند؛ در حالی که نگاهی کوتاه به تاریخچه‌ی سبک زندگیِ مردم ایران در سده‌ی اخیر نشان می‌دهد که اِحیاء شبانه در ماه رمضان، امری کاملاً عادی و پسندیده بوده و به جدّ مورد توجه قرار می‌گرفته است.

اهتمام به تهجّد و شب‌زنده‌داری، در فرهنگ قرآنی و نیز سیره‌ی رسول اکرم و اهل‌بیت عصمت و طهارت(ع)، بسیار سفارش شده است؛ به نحوی که خدای متعال در آیات متعددی به این موضوع اشاره کرده و در روایات فریقین نیز به این مطلب اشارات بسیاری رفته است؛ از آن جمله:

الف) نبی‌اکرم(ص) می‌فرمایند: «هرکه از سر ایمان، ماه رمضان روزه دارد و در شب آن قیام آرد، خدای عزوجل، گناه گذشته و آینده‌ی وی را بیامرزد.»

ب) در جایی دیگر آن حضرت می‌فرمایند: «شب‌زنده‌داری را بر خود لازم گیرید، چون شیوه‌ی نیکانِ پیش از شما بوده است.»

لذا توجه جدی به شب‌زنده‌داری و عبادت و تعظیم شعائر الهی در هنگام شب خصوصاً نزدیک به صبح و در وقت سحر در نگاه دینی، امری پسندیده است. اما این توجه و اهتمام، در برخی از ایام سال حالت ویژه پیدا می‌کند، مِن‌جمله در ایام ماه مبارک رمضان؛ همان‌گونه که در فرازی از خطبه‌ی نبی‌اکرم(ص) در آخرین جمعه‌ی ماه شعبان نیز به فضیلت شب‌های رمضان در قیاس با شب‌های دیگر سال اشاره شده: «قَدْ أَقْبَلَ إِلَیْکُمْ شَهْرُ اللّهِ بِالْبَرَکَه وَ الرَّحْمَه وَ الْمَغْفِرَه... و لَیَالِیه أَفْضَلُ اللَّیَالِی... .»

مَقصود از نوشتارِ حاضر، بیان فضایل شب‌های رمضان نیست، بلکه مقصود آن است که به یک آسیب اجتماعی در حوزه‌ی «سبک زندگی» پرداخته شود.

اهتمام جدّی به فضایل شب‌های رمضان و تعظیم شعائر آیینی اجتماعیِ این شب‌ها، لزوم تغییری جدی در سبک زندگی این ماه را می‌طلبد. به بیان ساده‌تر، برای آنکه بتوان مبتنی بر آموزه‌های قرآن و عترت، به بهترین نحو ممکن از فضایلِ شب‌های رمضان بهره‌مند شد، لازم است سبک زندگی این ماه متناسب با این مطلوب، دستخوش تغییر شود. واقعیت آن است که سبک زندگی فعلی ایرانی‌ها، خصوصاً متأثر از سبک زندگی مدرن، تناسبی با شب‌زنده‌داریِ ماه رمضان نداشته و تقریباً بسیاری از مؤلفه‌های سیاسی و اجتماعیِ کشور هم‌چون ساعات کاری مراکز دولتی و... تناسبی با این موضوع ندارند. ایرانیِ روزه‌داری که می‌خواهد از فضایل شبانه‌ی این ماه بهره گیرد، باید شرایط اجتماعیِ متناسب با آن، در روز برایش فراهم باشد؛ مثلاً شدت و زمان کار روزانه‌ی او از سوی دستگاه‌های ذی‌ربط تا حد امکان کاهش یابد تا بدین ترتیب، جدّیت او در تعظیم شعائر شبانه‌ی رمضان، تکریم شود. اینها همه در حالی‌ست که اگر نگاه کوتاهی به تاریخچه‌ی سبک زندگیِ مردم ایران در سده‌ی اخیر انداخته شود، مشاهده خواهد شد که تا همین چندی پیش، اِحیاء شبانه و شب‌زنده‌داری رمضان، امری کاملاً عادی و پسندیده بوده و به جدّ مورد توجه قرار می‌گرفته‌است.

برای آنکه بتوان مبتنی بر آموزه‌های قرآن و عترت، به بهترین نحو ممکن از فضایلِ شب‌های رمضان بهره‌مند شد، لازم است سبک زندگی این ماه متناسب با این مطلوب، دستخوش تغییراتی جدّی شود.

سعید نفیسی، ادیب و پژوهشگر معاصر، در خاطراتش از آیین‌های رمضان در ایرانِ روزگاران گذشته می‌گوید: «بیشتر مردم تمام شب را بیدار بودند و به همین جهت دیدوبازدید در شب‌های رمضان و مهمانی بسیار معمول بود و تا نزدیک سحری‌خوردن، می‌نشستند... .»

علاوه بر روایت‌های بومیِ امثال نفیسی، این موضوع انعکاسی جدی در سفرنامه‌ها و خاطرات خارجیانی داشته که به دلایل مختلف، در ایران حضور پیدا می‌کرده و از نزدیک شاهد زندگی مردم بوده‌اند؛ به عنوان نمونه چارلز ادوارد ییت، سرکنسول بریتانیا در مشهد در اواخر دوران ناصرالدین‌شاه، این تغییر در سبک زندگی مردم در ماه رمضان را این‌گونه خلاصه می‌کند: «کسی که در ایران زندگی نکرده، نمی‌تواند بفهمد که با شروع ماه رمضان چگونه همه‌چیز زیرورو می‌شود، روزها تبدیل به شب شده و شب‌ها روز می‌شود.»

یاکوب ادوارد پولاک، پزشک اتریشیِ دربار ناصرالدین‌شاه، در سفرنامه‌ی خود با عنوان «ایران و ایرانیان»، دگرگونی‌های زندگی روزمره‌ی ایرانیان در ماه رمضان را این‌گونه شرح می‌دهد: «خواب و بیداری را ایرانی به فرمان خود درآورده است... . در رمضان یک ماه تمام نحوه‌ی زندگی خود را تغییر می‌دهد. در این ماه روزها می‌خوابد درحالی که شب‌ها غذا می‌خورد و به کارهایش می‌رسد. پس از انقضای این ماه، باز به برنامه‌ی عادی روزانه‌ی خود بازمی‌گردد، بی‌آنکه اختلال چشم‌گیری در سلامتش حاصل شود.»

جالب آن‌جاست که ایرانیان برای آن‌که بتوانند این مراسم شبانه را در حیات اجتماعی و آیینیِ خود در ماه رمضان نهادینه کنند، سعی می‌کردند کار روزانه را نیز متناسب با حیات شبانه تنظیم کرده و بلکه تقلیلش دهند. عبدالله مستوفی می‌نویسد: «دیگر از اوقاتی که ما خیلی مترصد رسیدن آن بودیم، ماه رمضان بود. زیرا در این ماه، در وضع زندگی عمومی و خصوصی تغییراتی حاصل می‌گشت و مقصود اصلی ما که تخفیف از ساعات مکتب باشد، [حتی] بیشتر از ماه محرم و صفر بود... . در این ماه کارها تقریباً تعطیل می‌شد و مردم به عبادت مشغول بودند. اگر کسی طلبی از کسی داشت، تا احتیاج مبرم محرّک او نمی‌شد، سروقت بدهکارِ خود نمی‌رفت... . مرافعات شرعی در محاضر علماء متوقف می‌گشت. ادارات دولتی باز بود ولی کسی رجوعی نمی‌کرد. اگر کسی از دولت طلبی داشت در این ماه به مطالبه نمی‌رفت و محصلین دیوانی هم دنبال مطالبه‌ی بدهکاری افراد نمی‌رفتند، حتی در خانه‌ها هم جز کارهای ناگزیر زندگانی کار دیگری از نوکر و خدمتکار توقع نمی‌کردند. به همین جهت کارهای سنگین خانه را یا قبل از ماه انجام داده بودند یا به بعد از این ماه محوّل می‌کردند. اگر بنائی نیمه‌تمام بود، صاحب‌کار به عمله و بنّاها مُزد تمام می‌داد ولی بیشتر از نصف روز تقاضای کار نمی‌کرد و در دهات هم کارهای سنگین زراعتی را حتی‌المقدور تعطیل می‌کردند و اگر مثلاً درو و خرمن‌کوبی و از این کارها که تعطیل آن خسارت جبران‌ناپذیر داشت، پیش می‌آمد، با رعایت بیشتر از کارگرها، انجام می‌دادند. خلاصه اینکه ماه عبادت بود و در همه‌چیز، مردم از همدیگر رعایت می‌کردند.»

تاریخ گواه است که ایرانیانِ مسلمان، در گذشته‌ی نه‌چندان دور، برای آن‌که بتوانند احیاء شبانه را در حیات اجتماعی و آیینیِ خود در ماه رمضان نهادینه کنند، سعی می‌کردند کار روزانه را نیز متناسب با حیات شبانه تنظیم کرده و بلکه تقلیلش دهند.

اشاره به چنین نقل‌هایی از زندگیِ گذشته‌ی مردم ایران، فاصله‌ی جدی اکنون را با سبک زندگی ترازِ رمضان نشان می‌دهد. حتی اگر گفته شود سبک زندگی قُدمای ما در سده‌ی اخیر، در حد ترازِ تمدن اسلامی نبوده، اما لااقل نسبتِ احیای شبانه با اشتغال روزانه در میان آن‌ها، معقول‌تر از امروز بوده است؛ امری که مع‌الأسف بیشتر هم در کشور ما دیده می‌شود تا کشورهای اسلامیِ دیگر. در بسیاری از کشورهای اسلامی و در ماه رمضان، این تفاوت در زندگی روزانه و شبانه، مشهود است و طبعاً زندگی روزانه نیز متناسب با دگرگونی‌های شبانه تغییر می‌یابد. مثلاً شب‌های رمضان در مراکش، عملاً به روز تبدیل می‌شود، زیرا مسلمانان پس از ادای نماز عشاء و تراویح، به برپایی نشست‌ها و دید و بازدیدها، شب‌زنده‌داری‌ها و جشن‌هایی می‌پردازند که تا سحر ادامه دارد. یا مثلاً در کشور لبنان، در لحظه‌ی افطار، خیابان‌های شهر حتی در مناطق مسیحی‌نشین نیز تقریباً خالی می‌شود اما ساعاتی پس از افطار، رفت‌وآمدها شروع شده و تا سحر ادامه می‌یابد. مردم لبنان شب را در کافه‌ها، رستوران‌ها و مکان‌های تفریحی مانند سواحل و پارک‌ها می‌گذرانند و کمتر تا سحر می‌خوابند و به جای آن پس از سحر تا حدود ۱۰ صبح که ساعت کار رسمی ادارات و بازار است به استراحت می‌پردازند.

هدف از بیان این مثال‌ها این است که توجه مردم و خصوصاً مسئولین امر، به این نکته‌ی مهم جلب شود که کشور اسلامیِ ایران، امروز نه‌تنها با گذشته‌ی نه‌چندان دورِ خودش بلکه حتی با بسیاری از کشورهای اسلامی کنونی نیز در امر تعظیم شعائر رمضان، تفاوتی فاحش دارد و این تفاوت جدی می‌طلبد تا مسئولین ذی‌ربط، سیاست‌های لازم را متناسب با تحقق چنین سبکی از زندگی اتخاذ نمایند، زیرا که مقوله‌ی «سبک زندگی»، به فرمایش رهبر معظم انقلاب، بخش نرم‌افزاری تمدن نوین اسلامی را شکل داده و لذا اهمیت این موضوع، زمانی درک خواهد شد که با «نگاه تمدنی» به مقوله‌ی سبک زندگی نگریسته شود.

برهان

همدلی

۳۰۰ جشن گلریزان در ماه رمضان

مدیرعامل ستاد مردمی رسیدگی به امور دیه و کمک به زندانیان نیازمند گفت: با هدف آزادی حداکثری زندانیان نیازمند که به دلیل ناتوانی مالی در بند هستند، رمضان امسال بیش از ۳۰۰ جشن گلریزان برگزار می‌شود.

سیداسدالله جولایی گفت: نخستین آیین گلریزان به میزانی خیرین استان قزوین در دوم رمضان و آخرین مراسم نیز با حضور نیکوکاران مشهدی به تاریخ ۲۶ ماه مبارک برگزار خواهد شد.

وی افزود: با عنایت به مشکلات ناشی از سیل، رمضان امسال هیچ مراسم گلریزانی در استان‌های خوزستان، گلستان، لرستان و ایلام برگزار نشده اما با بهبود نسبی اوضاع، تلاش خواهیم کرد در مناسبت‌های ملی یا مذهبی دیگری تداوم این سنت حسنه را در راستای حمایت از دربندانِ دردمند در سطح شهرستان‌های همین مناطق داشته باشیم.

پیگیری

سکونت ۳ هزار خوزستانی در اردوگاه‌ها

نماینده مردم اهواز در مجلس شورای اسلامی اهواز با عادی خواندن شرایط اهواز بعد از وقوع سیل گفت: طبق آمار حدود سه هزار نفر در استان خوزستان به دلیل سیل در اردوگاه‌ها هستند.

همایون یوسفی درباره وضعیت استان خوزستان بعد از وقوع سیل اخیر گفت: براساس آخرین آمار حدود سه هزار نفر در کل استان در اردوگاه‌ها هستند و مابقی به خانه‌ها برگشته ما اکنون در مرحله برآورد و جبران خسارات هستیم.

وی گفت که خروجی سدها در حال بررسی است که ان‌شاءالله با مدیریت آب سه هزار خانوار ساکن در اردوگاه‌ها به خانه‌هایشان برمی‌گردند، ان‌شاءالله بعد از برآورد خسارات پرداخت‌ها هم انجام می‌شود. نماینده اهواز در پایان با اشاره به احتمال وقوع بارندگی گفت که به نظر می‌رسد شدت بارندگی‌ها زیاد نباشد.